

Cegielski, Piotr

Nowy Wielki Mistrz Zakonu Szwedzkich Wolnomularzy

Ars Regia 7 - 8/13 - 14, 279-280

1998 - 1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

oprawie muzycznej, ale i o „karygodnych niedociągnięciach organizacyjnych” – co może być niejako pociechą dla organizatorów konwentów Wielkiej Łoży Narodowej Polski.

T.C.

„Blauer Blätter”, September 1999, nr 278, s. 3n.

NOWY WIELKI MISTRZ ZAKONU SZWEDZKICH WOLNOMULARZY

Po śmierci w dniu 5 stycznia 1997 r. Wielkiego Mistrza, księcia Bertila¹ pracami Zakonu Szwedzkich Wolnomularzy kierował Namiestnik Wielkiego Mistrza i Przewodniczący Rady Najwyższej Gustaw Piehl. Piehl jest biznesmenem, funkcję Namiestnika Wielkiego Mistrza sprawował nieprzerwanie przez 18 lat, co było rekordem w historii Zakonu². W związku z ukończeniem 75 lat zamierzał on wkrótce ustąpić z tego urzędu³, jednak w zaistniałej sytuacji zdecydował się kandydować na stanowisko Wielkiego Mistrza. Był wprawdzie gotów zrzec się tej godności na rzecz Karola XVI Gustawa, ale król propozycji nie przyjął. Piehl został wybrany znaczną większością głosów i 11 kwietnia 1997 r. uroczyście objął swój urząd. Obecni byli Wielcy Mistrzowie łóż obrządku szwedzkiego z Niemiec, Norwegii i Islandii. (Łącznie loże systemu szwedzkiego skupiają ok. 50 tys. wolnomularzy w Szwecji, Danii, Finlandii, Norwegii, Islandii i Niemczech).

Szwedzka prasa codzienna poinformowała niedługo potem, że monarcha ku wielkiemu rozczarowaniu braci odrzucił sugestię, czy wręcz naciski ze strony kierownictwa Zakonu, aby przywdział fartuszek, tak by zgodnie z przeszło dwustuletnią tradycją dom królewski mógł być reprezentowany na szczycie Zakonu⁴. Oficjalne źródła wolnomularskie nie potwierdzają, że propozycja taka rzeczywiście padła, a tym bardziej, by wywierano na monarchę naciski – król miał jedynie podczas audiencji udzielonej przedstawicielom Zakonu 5 marca 1997 r. poinformować, że nie stoi do ich dyspozycji jako kandydat na Wielkiego Mistrza⁵. Pozostaje on natomiast nadal Wysokim Protektorem Zakonu i z tej roli zamierza się jeszcze aktywniej niż do tej pory wywiązywać. Nadal też pełnić będzie funkcję Wielkiego Mistrza Kapituły Orderu Karola XIII, najwyższego odznaczenia Zakonu. Monarcha wyraził równocześnie uznanie dla działalności szwedzkich wolnomularzy.⁶

Przedstawiciele Zakonu podkreślają, iż królewska odmowa oznacza ważną cenzurę w dziejach szwedzkiego wolnomularstwa, kończy ona, zapewne już bezpowrotnie, epokę ścisłego związku dwóch historycznych instytucji: monarchii i masonerii. Z ewentualnym przystąpieniem króla do Zakonu

wiązано też nadzieję na zahamowanie malejącej popularności wolnomularstwa, przejawiającej się w poważnym ograniczeniu ilości nowych inicjacji oraz pasywności wielu starszych stażem braci. Równocześnie szwedzcy wolnomularze mają świadomość, że przemiany te są odbiciem szerszych politycznych, społecznych i ideowo-religijnych procesów zachodzących w Szwecji i całej Zachodniej Europie. Nie wykluczają jednak, iż stwarzają one przed Zakonem także nową szansę.

Gustaw Piehl zapowiada dalszą demokratyzację Zakonu i prowadzenie polityki otwartych drzwi – dla wszystkich, którym bliskie są ideały wolnomularstwa. Z przekształceniem charakteru urzędu Wielkiego Mistrza z reprezentacyjnego w operatywny wiąże też nadzieję na przyspieszenie procesów decyzyjnych i bardziej efektywną działalność Zakonu⁷. W myśl tych zapowiedzi w 1997 r. przygotowano plan poważnej reorganizacji struktur administracyjnych Zakonu. Weszła ona w życie 1 stycznia 1998 r.

Piotr Cegielski, Sztokholm

PRZYPISY

- ¹ Por. „Ars Regia” nr 1/2 (11/12), 1997, s. 256–257
- ² Rozmowa z Gustawem Piehlem zob. „Ars Regia” nr 1/2 (9/10) 1995/96, s. 174–177.
- ³ Jeszcze przed śmiercią księcia Bertila ustalono, iż z dniem 1 stycznia 1998 r. stanowisko to objąć ma prof. medycyny Lars Erik Böttiger. „Frimuraren” nr 4, 1996, s. 31. W związku ze zmianami po zgodzie księcia Böttiger przejął je już 11 kwietnia 1997.
- ⁴ „Dagens Nyheter”, „Aftonbladet” oraz „Expressen”, wydania z 21 kwietnia 1997.
- ⁵ Komunikat kancelarii Zakonu Szwedzkich Wolnomularzy z 29 kwietnia 1997, „Frimuraren” nr 2, 1997, s. 3.
- ⁶ Ibidem.
- ⁷ Ibidem, s. 2.